

<p>1983: ANAP Mecliste</p>	<p>Bindokuzyüzyetmişlerin sonlarından başlayarak siyasal bir cendereye alındı Trakya ve Anadolu'da yaşayanlar ve boyun eğdirildi. Teslimiyet anayasa oylamasıyla red edilmez biçimde sergilendi: Yüzde doksaniki küsur. Sonra ANAVATAN bu teslimiyetin partisi olarak ortaya çıktı. Sözde isyan etmişti insanlar, 12 Eylülcülerin dayattığını reddetmiş, kendi bildiğini okumuştur. Herkes bunun böyle olmadığını biliyordu, ama kendisine bile ifade etmiyordu; yalancılıktan da olsa gidişatı etkilemiş olmanın duygusu, sağduyuya dönüşüyordu. 12 Eylül ve ANAVATAN kendi başlarına bir şey ifade etmezler: Biri zaman bildirir, diğeri mekan, düşüncesizdir, ilişkisizdir. Örneğin askeri idare dense birincisine, bir ilişkiler yumağına gönderme yapacaktır, denmez; içi zaman içinde istendiğince doldurulabilecek bir kavramdır; gün gelir şu ilişkilere, gün gelir bu ilişkilere karşılık gelir. ANAVATAN'da benzer durumdadır; örneğin, liberal dense belli bir düşünceler yumağına karşılık gelecektir; denmez. Şu açık ki birinci bir jakoben dönemdir, ikincisiyse ilkinde uygulanan korkutmanın meyvelerinin toplanmasını sağlar, taraftarlarına yapılanların suçlusunun kendisi olduğu hissini verir. 1983 seçim yarışından en ziyade "SATARIM!"-"SATTIRMAM!" tartışması akıllarda kaldı. ANAVATAN'ın partisi neyin sahibiydi, neyi bile satabilirdi? ANAVATAN bir suçlu özne hissidir. ANAVATAN dört eğilime uzandı, herkese yayılabilirdi: Liberal, muhafazakar, milliyetçi ve sosyal. ANAVATAN herkese yayılmaya elverişli bir suçlu özne hissidir: Takatsız, dermansız biçarenin suçu üstlenerek özneliğini hissetmesini sağlar.</p>
<p>2002: Bu sefer yalnızca ANAP Mecliste; milliyetçiliği iyice törpülenmiş bir ANAP</p>	<p>Bindokuzyüzdoksanların sonlarından başlayarak iktisadi bir cendereye alındı Trakya ve Anadolu'da yaşayanlar ve boyun eğdirilmeye çalışıldı. 2001'de çektirilen eziyete tepkisizlik teslimiyetin sergilenmesi gibiydi. Hapishaneler basıldı, insanlar yakıldı, gençler açlıktan sakat kalıp öldüler, arka sokaklarda birkaç hareketlenme, ardı gelmeyen birkaç patlama benzeri olaylar, sonra lokalize olup sönümlenme. Mal ve fon akışı durduruldu, yeniçerilerin kazan kaldırmasını andıran, hemen sönümlenen birkaç hareketlenme, ardı gelmeyen kamyonet yakma, yazar kasa atma benzeri olaylar, sonra lokalize olup sönümlenme. Ne idüğü belirsiz ilericiler Bergama'da altın çıksın, çıkmasın uğraşadursun, köylüye hacizler, hapisler, sesi duyulmayan birkaç bağıriş çağırış, sonra hapse girmek için sıraya geçip bekleme. Sanki yüzde doksaniki küsur pratikte yinelenmektedir. Sonra "muhafazakar liberal"-"sosyal liberal" koalisyonu: Bu koalisyonda, sanki, ANAP yinelenmektedir. Bunlara bir de, sürekli aşağılanan bir "milliyetçi liberal"de eklenseydi tam olacaktı. Böylece meclis ANAP parti meclisine dönüşecekti. Önce biraz şaşkınlıktan sonra "bu kadarına da şükür," diye düşünülebilir; giderek, o da bir biçimde monte edilebilir ortaya çıkmış olan meclisteki dönüştürmelerle. Muhafazakar, sosyal ve milliyetçi neye karşılık gelir? Öyle görünüyor ki, sırasıyla, taşra, merkez ve reayaya. Bunları kilitleyen, ayrıştıran ve birbirleriyle ilişkiye geçmelerini kendi aracılığına bağlayan "liberal"se sermayenin ideolojik yansıması gibi. Sonuçta "SATARIM" diyene, "SATTIRMAM" diyen meclise girememiştir. Meclis ANAP parti meclisine dönüşürken, ANAP'ın ismini taşıyan partinin meclise girmemesi ironik değildir. Bu durum, tarihin akışının Hegelci diyalektik tarih yaklaşımında saptanmış olan kurallılıklarından biriyle örtüşmektedir.</p>

<p>Şimdi sıra "sulu komedi"de mi?</p>	<p>Hegelci yaklaşıma göre tarihte her şey iki kere olur. Örneğin Fransız kentliler bir Atina kent-devleti hayali kurarlar ve bunu yaşadıkları koşullara algılayabildikleri oranda uydurarak bir temsili demokrasi fikri geliştirmeye başlarlar. Ancak hiç bir rasyonel tasarım uygulanabilir değildir; uygulanmaya başlandığında bu ortaya çıkar. Ancak ortaya çıkan yalnızca rasyonel tasarımın gerçekleşmediği değildir: Böyle bir rasyonel tasarım uygulanmaya geçildiğinde, aksi hâlde olmayacak bir şeyler olmaya başlar. Temsili demokrasi ne temsilidir, ne de demokrasi, ancak yeni statükodur. Bu aşamada, "temsili" tasarımıyla "demokrasi" tasarımı rasyonel olarak birleştirip "temsili demokrasi"ye varmış olanlar statükodan başka bir şey istemektedir ve elenmelidir. Dolayısıyla, "temsili"i ve "demokrasi"yi ortaya atanlar ayak altından çekilmeden "temsili demokrasi" gerçekleşemez; sonuçta devrim kendi çocuklarını yer. "Temsili demokrasi" onu icat edenlerin, yazarlarının/öznelerinin kişiliğinde öldürülür. "Temsili demokrasi"nin ikinci ortaya çıkışı, yalnızca rasyonel kurgulardan değil yaşanmış "temsili demokrasi" deneyiminden de feyz alınarak ileri sürülmesiyle başlar. Felsefeyle retorik arasındaki fark, "felsefe birlikte düşünmedir, diyalogdur; retorik söz söylemedir, monologdur" biçiminde ifade edilebilir. Marx, büyük tarihsel olay ve kişilerin iki kere ortaya çıktığı yönündeki Hegelci yaklaşımı, eksik bulmuş ve şu eklemeyi önermiştir: "Bir seferinde trajedi, diğer seferinde sulu komedi olarak."¹</p>
<p>Esas oğlan</p>	<p>İkibuçuk binyıl önce Heraklit, günümüzde de akmakta olan Menderes ırmağının kenarında durup, her şeyin aktığını dile getirir. Her şey akar ve görebildiğimiz akıştır. Sonradan o akan su içinde artık parçalanamaz, ezeli ve ebedi olarak değişmeden kalacak su moleküllerinin olduğunu düşünenler olmuşsa da, bunlar, su moleküllerinin de kendi başlarına birer akış olduğunu fark etmemişlerdir. Tarihin akışı içinde insanlar belirir ve sonra varlığı ancak başkasının sesinde kalır. Bazen insan başkasının şişirmesi olduğunu görmez, başarıyı kendi yetenek ve çalışmasına bağlar. Bir iki tıstam, iki üç klip ve biraz halkla ilişkiler kampanyası bir kaseti yüzbinler sattırırken, bir yorumcu başarıyı kendi yeteneklerine ve çalışmasına bağlarsa sonunda hayal kırıklığı büyük olur. CHP'yi bindokuzyüzelli sonrası en yüksek oya taşıyan Karaoğlan, bindokuzyüzseksenlerde hapisten çıkarken yanında pek kimse yoktu. "Sulu komedi" dizisinde baş rol oynayan aktör bilmelidir ki, aktörlüğü süresince yaşadığı şaşaa, "yüzü eskidiğinde" "yeni yüz" olmanın dışında yenilik taşımayan başka bir aktöre taşınacaktır. Vardığı varacağı AKP değil, ANAP'tır.</p>

“DOĞRUDUR:
SATARLAR.”

Sahne alım satım işlemlerinin mekanıdır. “SATTIRMAM” diyenler hem sahneyi ortadan kaldırmak isterler, hem de sahnede olmak. Artık sahnenin dışına atılmışlardır, sahneyi sahne yapan seyircilerin bakışlarının, günlük hayatın içine karışmışlardır. Yapılacak seyircilerin dikkatlerini sahneye yoğunlaştırmalarını, seyirci olmalarını sonlandırmaktır. Günlük hayatın dövize, borsaya, ülke ve dünya siyasetine, sivil toplum kurumlarına, Avrupa Kupası maçlarına, televole magazinine, anket yorumlarına odaklı olmaktan çıkmasını sağlamaktır. Sahnede ne oyunlar dönerse dönsün, seyirciler verilen bilet parasına acımadan kendi aralarında sohbete dalmalıdır. Unutulmamalıdır ki, sahnede “SATARIM” diyen oyuncuktan söylerken bile, seyircisi olduğunca, dediğini gerçekleştirir. “SATTIRMAM,” demek yerine, sahnede değil günlük hayatta, merkezi olarak değil, dağılmış ve yayılmış olarak her yerde “DOĞRUDUR: SATARLAR.” dedirtmeli.

¹ <http://www.marxists.org/deutsch/archiv/marx-engels/1852/brumaire/kapitel1.htm>